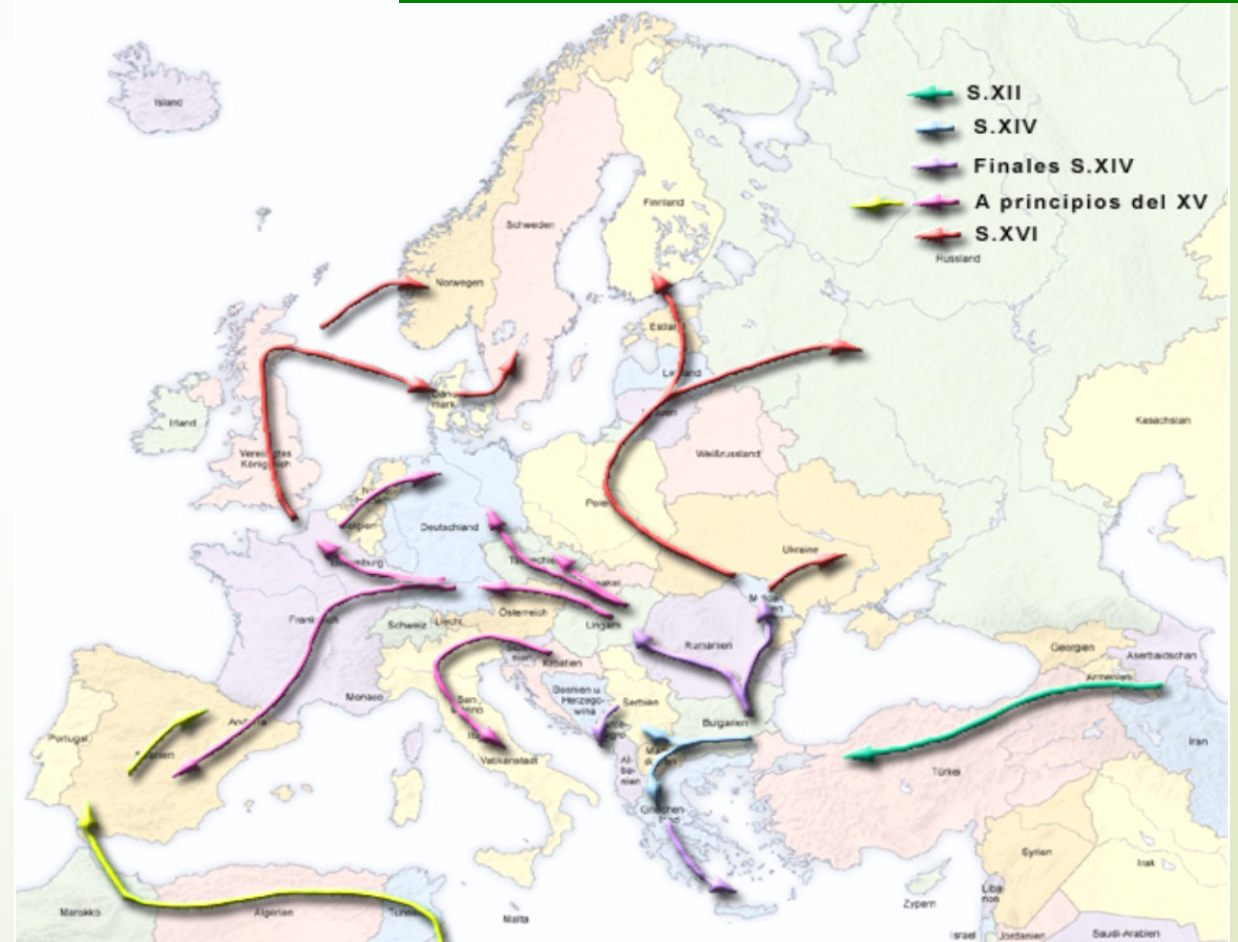
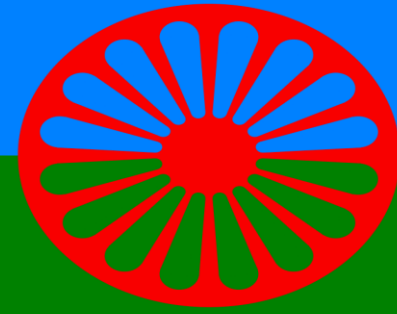

Cesta Romů (Romengro Drom)

Rom nebo Cikán?

- Mnoho lidí pocházejících z majoritní společnosti termín Rom neuvívá
- Příslušníci etnika jsou stále nazýváni exonymními výrazy, které vznikly už ve středověku.
- Na území střední Evropy se převážně užívá k označení etnika exonymum Cikán.
- V anglosasky mluvících zemích jsou Romové nazýváni Gypsy

Vznik označení Cikán

- Termín Cikán, v němčině Zigeuner, ve francouzštině Tsigane, ve slovenštině Cigan se v romském jazyce obvykle neužívá.

Tyto názvy se objevily v souvislosti s příchodem Romů do Evropy a staly se jedněmi z nejrozšířenějších oslovení Romů.

- ❓ Označení Cikán bylo odvozeno od řeckého slova *Athinganoi*, což znamená „nedotknutelní“ – lidé, kteří nechtějí, aby se jich ostatní dotýkali.
- ❓ Označení mělo od počátku negativní charakter, který se při postupném vývoji slova přenesl také do současné podoby Cikán. Označení vypovídalo a dodnes hovoří o vztahu majority k romské menšině. Romové se proto s oslovením beze zbytku nikdy neztotožnili.

Vznik názvu Gypsy

- Gypsy, francouzské Gitanes, španělské Gitanos je odvozeno od slova Aigyptos – Egyptán. Vznik oslovení souvisí se skutečností, že se Romové po delší dobu zdržovali v oblasti, která byla nazývána Malý Egypt.
- ☐ Poté, co přišli do Evropy, šířili pověst o svém původu, obohacenou historkami o pokání všeho lidu.

Oslovení Rom

- ❑ Oslovení Romdnes užívá většina Romů žijících v Evropě a na Balkáně. Bývá spojeno s výrazem Dom, označujícím početnou indickou kastu v severní Indii.
- ❑ Podobnost s dnešními Romy není jen v názvu skupiny, ale také v sociálním systému a v profesích, kterými se obě komunity živily.
- ❑ Z původního označení Dom pravděpodobně vzniklo slovo Rom.
- ❑ „Amersam Roma“ - „Jsme Romové“, říkají příslušníci etnika sami o sobě.

Subetnické skupiny Romů v ČR

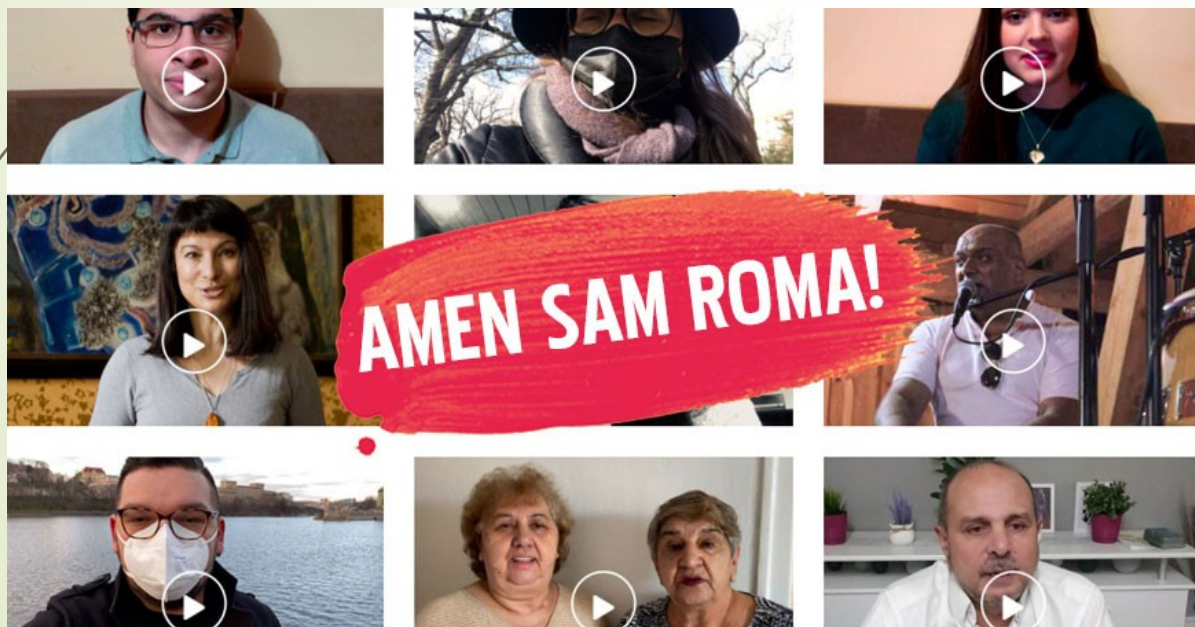
- V současné době žije v České republice podle odhadů 250 až 300 tisíc Romů, kteří se dělí do **pěti** subetnických skupin:
  - **Slovenští Romové** (nejpočetnější skupina na území ČR)
  - **Olašští Romové/ Vlachie Roma**
  - **Maďarští Romové**
  - **Čeští a moravští Romové**
  - **Sinti/Sintové / Sinte Roma**
- Tyto skupiny se dělí podle **jazyka, způsobu života** (usedlí/kočovní), **řemesel /profesí, tradic zvyků**.
Odlišuje je ale i vzhled.

Slovenští Romové

- Slovenští Romové se v období vlády Marie Terezie usadili a svá řemesla přizpůsobili usedlému způsobu života. Protože si v průběhu let vytvořili úzké vztahy s majoritou, žili s ní v souladu a vzájemné symbióze až do druhé světové války.
- ❓ Označení „slovenští“ dostali podle původní země, odkud po druhé světové válce přišli do Čech a na Moravu.
- ❓ Důvody migrace souvisely s nízkou životní úrovní v romských osadách na Slovensku a s náborovou kampaní tehdejšího Československa.
- ❓ Slovenští Romové se vnitřně rozlišují také podle místa, odkud pocházejí jejich velkorodiny.
- ❓ Místo původu ovlivnilo i slovenskou romštinu a obě skupiny mají ve slovní zásobě mírné dialektové rozdíly.
- ❓ V současnosti se vnitřní diference prohlubuje, a to na základě: • sociální a vzdělanostní úrovně, • dodržování či nedodržování tradic, • ekonomické stránky rodin

Čeští a moravští Romové

- Skupina, která přestala jako celek existovat po 2. Světové válce z důvodu hromadné deportace do koncentračních táborů.
- Po 2. světové válce se jich vrátilo do vlasti pouze 583. Oni a jejich potomci dnes tvoří skupinu tzv. moravských Romů, která je do značné míry i jádrem současné romské inteligence

Romské ženy čekající na jídlo
v táboře v Hodoníně u
Kunštátu (za 2. sv. války)

Romské děti v Letech u Písku

Hodonín u Kunštátu

Maďarští Romové

- ❓ Maďarští Romové, stejně jako slovenská skupina Romů, žili usedlým způsobem života.
- Skupina, která do 2. světové války na území Maďarska a na území jižního Slovenska v oblasti obývané maďarskou národnostní menšinou.
- ❓ Živili se hudbou a často v této profesi vynikali.

Maďarská romská skupina Parno Graszt

Sinti/Sintové/Sinte Roma

- Potomci německých Romů, žijící rozptýleně v západní Evropě. Až do 2. světové války žili v pohraničních oblastech Čech a v Praze. Dnes jsou u nás početně malou, ale výraznou skupinou, která udržuje svůj jazyk, svou sociálně-společenskou hierarchii a hodnotový systém.
- Převážný počet Sintů nyní ale žije v Německu.
- Romština je výrazně ovlivněna němčinou.
- Vlivem mísení mají dnešní Sinti světlou pleť a světlé vlasy.
- V minulosti, stejně jako olašští Romové, kočovali.
- Živili se jako brusiči nožů, překupníci a provozovatelé zábavných atrakcí.

Olašští Romové /Vlachike Roma

- Etnikum, které kočovalo ve střední Evropě až do roku 1959, kdy bylo násilně centralizováno.
- Specifická skupina Romů, kteří vnímají svojí odlišnost od ostatních a jejich identita se opírá o dodnes živé tradice, jejich jazyk, zvyky a hodnoty, které uznávají všechny generace. Vzhledem k stále udržovaným zvykům můžeme považovat olašské Romy za jednu z nejtradičnějších subetnických skupin v České republice.
- Přívlastek olašský je odvozen od území Valachie, odkud olašští Romové přišli.
- Vnitřní dělení skupiny je podle původní profese. Ti, kteří se v minulosti živili kotlářstvím, se nazývají Kalderáši. Obchodníci s koňmi se označovali Lováριοvé.
- Podskupina si dodnes zachovala v původní podobě romský jazyk, který je od jazyka slovenských Romů odlišný a stále se předává z generace na generaci.

